

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 210/09-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júna 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Š. J., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, zastúpenej advokátom JUDr. J. C., T., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 17, čl. 46, čl. 47 ods. 2 a čl. 50 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 2 a 3 písm. b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 2 T 33/2007 z 15. mája 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3 To 54/2008 zo 7. októbra 2008, ako aj vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 2 T 33/2007 z 31. júla 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. J. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. decembra

2008 doručená sťažnosť Š. J., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. C., T., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17, čl. 46, čl. 47 ods. 2 a čl. 50 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 2 a 3 písm. b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), rozsudkom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 33/2007 z 15. mája 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 54/2008 zo 7. októbra 2008, ako aj porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 2 T 33/2007 z 31. júla 2007.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že „Uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Trnave, Úrad justičnej a kriminálnej polície, zo dňa 27. 7. 2006, ČVS: ORP-939/UJKP-OEK-TT-2006, bolo podľa § 206 ods. 1 Tr. poriadku Š. J. vznesené obvinenie za obzvlášť závažný zločin sprenevery v zmysle ust. § 213 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zákona, pričom následne dňa 30. 7. 2006 táto bola uznesením Okresného súdu v Trnave, č. k. Tp 121/06, s poukazom na ust. § 72 ods. 2 Tr. poriadku z dôvodov podľa ust. § 71 ods. 1 písm. a), c) Tr. poriadku vzatá do väzby.

Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka prostredníctvom svojho obhajcu sťažnosť s tým odôvodnením, že kvalifikácia konania sťažovateľky tak, ako bola uvedená v uznesení o vznesení obvinenia a rovnako v uznesení o vzatí do väzby je neopodstatnená a čo do skutkových zistení i zjavne nesprávna. U sťažovateľky totiž objektívne neexistoval ani jeden z dôvodov väzby podľa ust. § 71 ods. 1 písm. a) a c) Tr. poriadku, keď podľa jej názoru už samotné vznesenie obvinenia bolo v danom prípade predčasným.“

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave (ďalej len „krajská prokuratúra“) 29. marca 2007 podal proti sťažovateľke obžalobu pre obzvlášť závažný zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom v čase spáchania skutku. Na verejnom zasadnutí konanom 31. júla 2007 okresný súd obžalobu predbežne prerokoval a zároveň uznesením sp. zn. 2 T 33/2007 z 31. júla 2007 rozhodol v zmysle

§ 244 ods. 5 Trestného poriadku o ďalšom trvaní väzby sťažovateľky tak, že ju ponechal vo väzbe z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 T 33/2007 z 15. mája 2008 bola sťažovateľka uznaná vinnou zo spáchania skutku kvalifikovaného ako obzvlášť závažný zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom v čase spáchania skutku, za čo jej bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní desať rokov. Poškodenú spoločnosť Ing. J. Ď. (ďalej len „poškodená spoločnosť“) okresný súd odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Na základe odvolania sťažovateľky a poškodenej spoločnosti vec preskúmal krajský súd, ktorý rozsudkom sp. zn. 3 To 54/2008 zo 7. októbra 2008 odvolanie sťažovateľky zamietol. O odvolaní poškodenej spoločnosti rozhodol krajský súd tak, že napadnutý rozsudok vo výroku o náhrade škody zrušil a uložil sťažovateľke povinnosť nahradiť škodu vo výške 9 761 337,10 Sk.

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej uvádza, že *«... v prípravnom konaní sa k skutku kladeného jej za vinu nepriznala, prostredníctvom svojho obhajcu doplňovala a navrhovala dôkazy, ktorými sa vyšetrovateľ, prokurátor krajskej prokuratúry a súd vôbec nezaoberal, nakoľko dôkazy vykonával len v prospech poškodeného. Dôkazy v prospech sťažovateľky vôbec neskúmal a dokonca ich vykonanie zamietol a tak sťažovateľka svoje tvrdenia nemala možnosť žiadnym spôsobom preukázať. Prvostupňový súd sa obmedzil iba na konštatovanie a domnienky a taktiež bral do úvahy a za smerodajné len navrhované dôkazy poškodeného Ing. J. Ď.*

Sťažovateľka ďalej vo vzťahu ku každej spomenutej platbe navrhovala už v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní za potrebné vypočítať osoby, ktorým uhrádzala platby za Ing. J. Ď. Vyšetrovateľ a ani súd sa však s písomnými predloženými návrhmi na dokazovanie zo strany sťažovateľky nezaoberal a ani ich nevykonával a tak nemohla byť vyčíslená skutočná škoda, ktorú mala spreneveriť sťažovateľka, z čoho je zrejmé, že výška škody nebola ustálená a bola vyčíslená len na základe dôkazov, ktoré predkladal poškodený...

Krajský súd v Trnave, ani Okresný súd v Trnave nielenže neposudzovali predmetnú vec v zmysle vyššie uvedeného, ale nevysporiadali sa ani s konkrétnymi okolnosťami

a dôkazmi, ktoré sťažovateľka prostredníctvom svojho obhajcu vo svojich písomných podaniach predkladala. Navrhované dokazovania predkladané sťažovateľkou neboli vykonané vyšetrovateľom, prokurátorom a ani súdom na hlavnom pojednávaní. Sťažovateľke tak nebola daná možnosť, aby sa objektívne bránila proti tvrdeniam svedkov, ktorých výpovede považovala za zmanipulované, nakoľko všetci svedkovia boli osobnými priateľmi Ing. J. Ď...

Možno síce namietat, že pojem „spravodlivé rozhodnutie“ nie je v zákone definované a závisí od vzťahu strán k výsledku konania, t. j. k rozhodnutiu, predstavuje však širší spoločenský hodnotiaci pohľad na výsledok konania a rozhodnutia súdu v konkrétnej veci než len hodnotenie dotknutých strán. Inými slovami, spravodlivé súdne rozhodnutie bude také, ktoré predpísaným procesným spôsobom dokazovania viedlo k náležite zistenému skutkovému stavu veci a z toho na základe zákona odvodeným konzekvenciám proti obžalovanému, teda rozhodnutie, ktoré je zákonné, objektívne, oprávnené, primerané a správne.

V tejto súvislosti treba poukázať i na vykonané, resp. „nevykonané“ dokazovanie ohľadom výšky škody, ktorú treba ustáliť, ak sú o nej dôvodné pochybnosti, alebo je to potrebné pre právne posúdenie skutku, najmä prípade ak sťažovateľka neuznala základ a výšku škody uplatnenej poškodeným a necítila sa byť ani vinná zo spáchania skutku, ktorý sa jej kladie za vinu. V období prípravného konania a súdneho konania tak objektívne nebolo akceptované právo sťažovateľky podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy SR: „Každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.“

Výška uvádzanej sumy tak s ohľadom na uvádzané nevyjadruje skutočnú škodu, ktorá mala vzniknúť poškodenému.

Zásadnou skutočnosťou je v tomto kontexte i to, že už samotný vyšetrovateľ PZ nevedol vyšetrovanie spôsobom, aby jednoznačne ustálil skutočnú škodu. Nevykonával ani jeden z objektívnych dôkazov v prospech sťažovateľky tak, aby došlo k nepochybnému zisteniu, že skutok, pre ktorý bola podaná obžaloba sa vôbec nestal a všetky transakcie z účtu firmy Ing. J. Ď. - S. sťažovateľka prevádzala na svoje účty na príkaz Ing. Ď. a jeho manželky, aby takýmto spôsobom uhrádzala faktúry za firmu alebo takýmto spôsobom odsúdenej vracali finančné prostriedky, ktoré požičala firme zo súkromných peňazí, keď

bolo treba niečo narychlo vyplatiť a Ing. J. Ď. bol mimo firmu (v tejto súvislosti nebol zobrať na preskúmanie znalcom ani osobný počítač poškodeného), hoci to sťažovateľka navrhovala, ako jeden zo zásadných dôkazov v priebehu dokazovania.».

Podľa sťažovateľky „Obžaloba podaná KP Trnava č. k. Kv 40/06 k Okresnému súdu Trnava dňa 29. 3. 2007 nebola objektívne podaná v súlade s ust. § 234 ods. 2 Tr. por., keď skutok ako aj výška škody, ktorú vraj mala spôsobiť sťažovateľka spoločnosti poškodeného Ing. J. Ď. - S. uvádzané v obžalobe nie sú totožné so skutkom, pre ktorý bolo sťažovateľke vznesené obvinenie... Ak pri preskúmaní výsledkov vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania prokurátor zistí, že tento skutok je v obžalobe posúdený inak, ako ho posudzoval policajt, pred podaním obžaloby upozorní obvineného a jeho obhajcu na zmenu právnej kvalifikácie a zistí, či vzhľadom na túto zmenu nenavrhujú doplniť vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie. Zmyslom tohto upozornenia je zabezpečenie práva na obhajobu!!!

Upozornenie sa môže týkať toho, že skutok sa bude posudzovať ako iný trestný čin, a to prísnejšie alebo miernejšie trestný, alebo sa bude posudzovať podľa inej právnej kvalifikácie toho istého zákonného ustanovenia.“.

Sťažovateľka ďalej tvrdí, že jej väzba bola nedôvodná, nezákonná a protiústavná, poukazujúc „na zásadné pochybenie zo strany orgánov činných v trestnom konaní v tom, že sťažovateľka bola vzatá do väzby až po uplynutí zákonnej lehoty!!!“, ako aj na skutočnosť, že „Následne po podaní obžaloby bolo o väzbe sťažovateľky rozhodované až dňa 31. júla 2007, sp. zn. 2 T 33/07, na verejnom zasadnutí Okresného súdu v Trnave v rámci predbežného pojednania podanej obžaloby.

Príslušné súdy od uplynutia väzobnej lehoty, t. j. od 30. 3. 2007 do 31. 7. 2007 nerozhodli o ďalšom trvaní väzby odsúdenej...“.

V súvislosti s citovaným sťažovateľka tvrdí, že uznesenie okresného súdu sp. zn. 2 T 33/2007 z 15. mája 2008, ktorým okresný súd na hlavnom pojednávaní zamietol jej žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, ako aj uznesenie krajského súdu sp. zn.

3 Tos 65/2008 z 29. júla 2008, ktorým krajský súd na neverejnom zasadnutí zamietol jej sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu, sú protiústavné.

Podľa sťažovateľky «... už v samotnom počiatku predmetného trestného konania bolo porušené základné ústavné právo - právo na slobodu u sťažovateľky. Jednalo sa konkrétne o vyšetrovací úkon orgánov činných v trestnom konaní - výsluch sťažovateľky uskutočnený dňa 28. 7. 2006. Okresným súdom v Trnave bol odsúdenej v zmysle ust. 37 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku ustanovený obhajca ex offio Mgr. J. B., ktorý bol síce telefonicky o tomto úkone vyrozumý, avšak vzhľadom na tú skutočnosť, že bol v tom čase práve na ceste z dovolenky, zjavne nemal možnosť sa v stanovenom čase zúčastniť spomínaného výsluchu, čoho dôsledkom bola i jeho neprítomnosť pri výsluchu sťažovateľky.

Porušenie práva na obhajobu v predsúdnom konaní je dôvodom na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi podľa § 241 ods. 1 písm. f) a § 244 ods. 1 písm. h) TP, resp. na odmietnutie návrhu dohody o uznaní viny a prijatí trestu podľa § 331 ods. 1 písm. b) Tr. por.

S ohľadom na vyššie uvedené došlo i k porušeniu čl. 50 Ústavy SR a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v čl. 6 ods. 3, písm. c), keď: „každý má právo obhajovať sa osobne alebo prostredníctvom obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú.».

K porušeniu práva na obhajobu podľa sťažovateľky došlo „pri prvotnom výsluchu sťažovateľky, kedy nemala dostatočný časový priestor pripraviť sa so svojim obhajcom (jedná sa navyše o nutnú obhajobu), tu poukazujem na skutočnosť, že sťažovateľke bol ustanovený obhajca Mgr. J. B., v dobe, kedy mal byť uskutočnený výsluch toho času odsúdenej, nebol prítomný v Trnave, žiadal o odloženie úkonu, pričom uviedol vyšetrovateľovu, že je na ceste z dovolenky a bude prítomný za 3 - 4 hodiny, vyšetrovateľ mal buď počkať na ustanoveného obhajcu, v prípade, ak by vec nezniesla odklad mal požiadať Okresný súd v Trnave o ustanovenie iného obhajcu (ktorý by bol k dispozícii ihneď), čo sa však nestalo a výsluch sa uskutočnil aj bez ustanoveného obhajcu,

- *na verejnom zasadnutí pri rozhodovaní o vzatí do väzby, kedy sťažovateľka nemala dostatočný časový priestor pripraviť sa so svojim obhajcom na výsluch (aj v tomto prípade sa jedná o nutnú obhajobu),*
- *pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu boli bezdôvodne zamietnuté návrhy sťažovateľky na doplnenie dokazovania,*
- *sťažovateľke nebol poskytnutý dostatočný časový priestor na preštudovanie vyšetrovacieho spisu, (ktorý má cca 4000 strán) i keď toto namietala, pri rozsiahlom spisovom materiáli sa nestihla oboznámiť ani s polovicou tohto materiálu, pričom s touto skutočnosťou sa žiaden orgán činný v trestnom konaní nezaoberal, v ktorej súvislosti tiež treba zdôrazniť, že len pri čítaní jednej strany textu najmenej po dobu len dvoch minút možno konštatovať, že čas poskytnutý odsúdenej na preštudovanie vyšetrovacieho spisu bol nedostatočný,*
- *vyšetrovací spis bol sťažovateľke poskytnutý na preštudovanie nekompletný,*
- *v predmetnej väzobnej veci na jednej strane dochádzalo k prietahom v konaní a nedôvodnému predlžovaniu väzby u sťažovateľky, na druhej strane ak sťažovateľka požadovala dostatočný čas na riadne preštudovanie spisového materiálu, tento jej poskytnutý nebol a bola neprimerane rýchlo je podaná obžaloba - IBA jeden deň pred skončením predĺženej lehoty pre trvanie väzby,*
- *o návrhu sťažovateľky na dokazovanie bolo rozhodnuté (tak, že bol vytýčený termín za účelom predbežného prejednávania obžaloby) - pri väzobnej veci - vyše dva mesiace odo dňa doručenia tohto návrhu súdu,*
- *pri oboznamovaní sa s výsledkami vyšetrovania dňa 19. 3. 2007 nebol obhajca sťažovateľky prítomný nakoľko sa ospravedlnil z dôvodu práce neschopnosti, odsúdená dôrazne žiadala prítomnosť svojho advokáta a vytýčenie nového termínu na oboznamovanie s výsledkami vyšetrovania nakoľko preštudovala spisový materiál len do strany 229, taktiež žiadala originál spisového materiálu, aby si ho mohla porovnať s kópiou, nakoľko sa domnievala, že by v spisovom materiáli mohli byť nezrovnalosti (vzhľadom na výšku trestnej sadzby mal byť sťažovateľke poskytnutý dostatočný časový priestor na riadne sa oboznámenie so spisovým materiálom).*
- *k porušeniu práva na obhajobu došlo aj s ohľadom na skutočnosť, že v prípade vyhovenia návrhom obhajoby na dokazovanie v prípravnom konaní, ako aj v prípade*

umožnenia preštudovania vyšetrovacieho spisu v čase zodpovedajúcom cca 4.000 strán by došlo uplynutí lehoty dňa 30. 3. 2007 určenej sudcom pre prípravné konanie, a teda v dôsledku takéhoto postupu by bola sťažovateľka prepustená na slobodu, z ktorého dôvodu došlo k podaniu obžaloby dňa 29. 3. 2007 Okresnému súdu v Trnave,

- k porušeniu práva na obhajobu došlo aj v priebehu súdneho konania pred prvostupňovým súdom, keď na hlavnom pojednávaní dňa 13. 5. 2008 súd sťažovateľke umožnil oboznámiť sa so súdnym spisom, pričom po dobu 1 hodiny prerušeného hlavného pojednávania stihla sťažovateľka oboznámiť sa so súdnym spisom po c. 1. 1303,
- k porušeniu práva na obhajobu došlo aj v priebehu súdneho konania pred prvostupňovým súdom, najmä keď na hlavnom pojednávaní dňa 13. 5. 2008 po dočítaní č. 1. 1303 sťažovateľka požiadala prvostupňový súd o nazretie a oboznámenie sa s úplným súdnym spisom, na čo jej predsedníčka senátu uviedla, že so spisom má možnosť oboznámiť sa na info centre prvostupňového súdu.

V súvislosti s porušením práva na obhajobu sťažovateľka argumentuje aj právnymi názormi ústavného súdu vyslovenými v nálezoch sp. zn. II. ÚS 8/96, II. ÚS 52/98, III. ÚS 41/01. “.

Na základe argumentov uvedených v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby vo veci jej sťažnosti ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1.) Právo sťažovateľky podľa čl. 17 Ústavy SR, čl. 46 Ústavy SR, čl. 47 Ústavy SR ods. 2, čl. 50 Ústavy SR ods. 1, ods. 2, ods. 3, Listiny základných práv a slobôd a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolu č. 11 čl. 5, ods. 1 čl. 6 ods. 2, ods. 3 písm. b, c, d, bolo porušené rozsudkom Okresným súdom Trnava sp. zn. 2 T 33/07 zo dňa 15. 5. 2008, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 7. 10. 2008 sp. zn. 3 To/54/2008 a to právo na obhajobu, právo na spravodlivý proces podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy SR.

2.) Ústavný súd SR prikazuje Krajskému súdu v Trnave zrušiť rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 7. 10. 2008 sp. zn. 3 To/54/2008 a rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 2 T 33/07 zo dňa 15. 5. 2008, Ústavný súd nálezom vyslovuje porušenie označených

ústavných práv podľa Ústavy SR a Dohovoru v konaní pred Okresným súdom Trnava a pred Krajským súdom v Trnave.

3.) Okresný súd Trnava v konaní sp. zn. 2 T 33/2007, uznesením zo dňa 31. 7. 2007 porušil právo sťažovateľky na osobnú slobodu, zaručené v čl. 17 ods. 2 a ods. 5 Ústavy SR a právo na slobodu zaručené v čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uznesenie Okresného súdu Trnava zo dňa 31. 7. 2007 sp. zn. 2 T 33/2007, sa zrušuje.

4.) Sťažovateľke sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.900.000,- Sk, ktoré je Okresný súd Trnava povinný zaplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5.) Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky sa ukladá povinnosť zaplatiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľky vo výške 8.011,- Sk, na účet právneho zástupcu sťažovateľky, advokáta JUDr. J. C., T., ...“

Ústavný súd si ešte pred predbežným prerokovaním vyžiadal od krajského súdu vyjadrenie k sťažnosti. Vo vyjadrení predsedníčky krajského súdu doručenom ústavnému súdu 27. februára 2009 sa okrem iného uvádza:

„Jednoznačne bolo preukázané aj výpoveďami obžalovanej, že vo firme Ing. J. D. ako živnostníčka mala na starosti celkový ekonomický a hospodársky chod spoločnosti.

Obžalovaná sa v priebehu konania niekoľkokrát vyjadrila rozdielne. Súd I. stupňa vo vyhotovení rozsudku podrobne rozviedol všetky výpovede obžalovanej a tieto vyhodnotil v súlade s ďalšími dôkazmi.

Obžalovaná dňa 30. 7. 2006 pred sudcom Okresného súdu v Trnave obhajcom a krajským prokurátorom vypovedala, že prevody z účtu Ing. Ď. na svoj účet a účty manžela robila z vlastnej iniciatívy a nevie, či Ing. Ď. si bol toho vedomý. Obhajobu založila na tom, že z účtov manžela a svojho účtu vykonávala platby v prospech spoločnosti Ing. Ď.

Orgány činné v trestnom konaní môžu vykonať len vykonateľné dôkazy, ktoré súvisia s predmetom jednak vzneseného obvinenia a jednak s podanou obžalobou a vedú k jednoznačnému záveru.

Obhajoba obžalovanej nenavrhovala vykonanie takých dôkazov, ktoré by jednotlivo preukazovali položky súm vyhrané z účtov svojich a jej manžela (ktoré predtým bolo

prevedené z účtu spoločnosti Ing. Ď.) a zároveň prevedené ako platby v prospech firmy Ing. Ď. Naopak z ďalších vykonaných dôkazov vyplynulo, že poškodená strana preto neskoro odhalila konanie obžalovanej, lebo obžalovaná prevádzala na svoje a manželove účty práve sumy, ktoré sa zhodovali s platbami v prospech veriteľov, avšak nekontrolovali už čísla účtov v prospech ktorých boli platby prevádzané.

Krajský súd v Trnave sa v konečnom štádiu konania zaoberal jednak sťažnosťou obžalovanej proti uzneseniu Okresného súdu v Trnave zo dňa 15. 5. 2008 a jednak odvolaním obžalovanej proti rozsudku Okresného súdu v Trnave z toho istého dňa.

... V konaní 3 To 54/2008 posudzoval jednak odvolanie obžalovanej a jednak odvolanie poškodenej strany podané, čo do výroku o náhrade škody.

Dokazovanie vykonané Okresným súdom v Trnave považoval za dostatočné v súlade s ust. § 2 ods. 10 Tr. por. a dospel rovnako ako súd I. stupňa k záveru, že obžalovanej boli finančné prostriedky spoločnosti Ing. Ď. zverené, nakoľko ako živnostníčka vykonávala účtovné operácie prostredníctvom internetbankingu a homebankingu. Z vykonaných dôkazov (svedkovia, L. Ď., J. G., M. A., Ing. Z. J., A. S., pošk. Ing. Ď. a ďalší) jednoznačne vyplýva, že obžalovaná v spoločnosti viedla celé účtovníctvo a mala na starosti správu hotela D. Prácu s internetbankingom a homebankingom ovládala v podstate len ona, mala prístup k heslám, pričom v prípade vyskytnutia závady nikto (ani sám poškodený Ing. Ď.) nevedel zadať heslá k prihláseniu.

Krajský súd v Trnave rozhodnutím zo dňa 7. 10. 2008 sp. zn. 3 To 54/2008 neporušil právo sťažovateľky na obhajobu ani právo na spravodlivý proces. V priebehu konania boli vykonané všetky potrebné dôkazy, ktoré umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Na základe uvedených skutočností navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosť sťažovateľky Š. J., zastúpenej advokátom JUDr. J. C. neprijal na ďalšie konanie.“

Sťažovateľka v reakcii na vyjadrenie predsedníčky krajského súdu v podaní z 10. marca 2009 okrem iného uviedla, že „V žiadnom prípade sa nedá stotožniť s tvrdeniami súdu, že tento pri svojom rozhodovaní relevantným spôsobom a podrobne konfrontoval výpovede sťažovateľky s výpovedami ostatných vypočutých svedkov a že ich

v konečnom dôsledku vo svojom rozhodnutí objektívne vyhodnotil v súlade s ďalšími dôkazmi?!

Rovnako nepravdivým a do istej miery i účelovým sa javí tvrdenie súdu, že obhajoba v priebehu trestného konania nenavrchovala vykonanie ďalších dôkazov majúcich za cieľ preukázať reálny systém ekonomického fungovania spoločnosti poškodeného, konkrétne zrejmej vedomosti poškodeného o jednotlivých činnostiach zo strany jeho zamestnancov a pracovníkov.

Sťažovateľka vo vzťahu ku každej zo spomínaných platieb navrhovala už v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní za potrebné vypočúť osoby, ktorým uhrádzala platby za Ing. J. Ď. Vyšetrovateľ a ani súd sa však s písomnými predloženými návrhmi na dokazovanie zo strany sťažovateľky vôbec nezaoberal a ani ich nevykonával a tak nemohla byť vyčíslená skutočná škoda, ktorú mala spreneveriť sťažovateľka, z čoho je zrejmé, že výška škody nebola ustálená a bola vyčíslená neobjektívne len na základe dôkazov, ktoré predkladal jednostranne poškodený.

Krajský súd v Trnave, ani Okresný súd v Trnave tak nielenže neposudzovali predmetnú vec v zmysle vyššie uvedeného, ale nevysporiadali sa ani s konkrétnymi okolnosťami a dôkazmi, ktoré sťažovateľka prostredníctvom svojho obhajcu vo svojich písomných podaniach predkladala. Navrhované dokazovanie predkladané sťažovateľkou neboli vykonané vyšetrovateľom, prokurátorom a ani súdom na hlavnom pojednávaní. Sťažovateľke tak preukázateľne nebola daná možnosť, aby sa objektívne bránila proti tvrdeniam svedkov, ktorých výpovede považovala za zmanipulované, nakoľko značná časť týchto svedkov bola osobnými priateľmi Ing. J. Ď. “.

Sťažovateľka vo svojom podaní z 10. marca 2009 tiež špecifikuje, v čom vidí porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, keď uvádza, že „Čo otázky porušenia práva na spravodlivý proces treba uviesť, že obžaloba podaná KP Trnava č. k. Kv 40/06 k Okresnému súdu Trnava dňa 29. 3. 2007 nebola objektívne podaná v súlade s ust. § 234 ods. 2 Tr. por., keď skutok ako aj výška škody, ktorú vraj mala spôsobiť sťažovateľka spoločnosti poškodeného Ing. J. Ď. - S. uvádzané v obžalobe, nie sú vonkoncom totožné so skutkom, pre ktorý bolo sťažovateľke vznesené obvinenie?!“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 2 T 33/2007 z 31. júla 2007

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza viaceré dôvody, pre ktoré považuje svoju väzbu za protiústavnú, pričom tak v petite sťažnosti, ako aj v podaní z 10. marca 2009 označenom ako „*Vyjadrenie k stanovisku Krajského súdu v Trnave zo dňa 27. 2. 2009*“ namieta uznesenie okresného súdu sp. zn. 2 T 33/2007 z 31. júla 2007, ktorým okresný súd ponechal sťažovateľku vo väzbe z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, a tvrdí, že ním malo dôjsť k neústavnému zásahu do jej základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažovateľka proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 2 T 33/2007 z 31. júla 2007 podala hneď po jeho vyhlásení na verejnom zasadnutí sťažnosť, ktorú následne odôvodnila dvoma podaniami z 3. augusta 2007. O sťažnosti sťažovateľky rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 6 Tos 53/2007 z 20. septembra 2007 tak, že ju zamietol.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

V danom prípade mala sťažovateľka proti namietanému uzneseniu okresného súdu k dispozícii opravný prostriedok – sťažnosť, o ktorej bol oprávnený, ako aj povinný rozhodnúť krajský súd. Vzhľadom na princíp subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy preto nebolo v právomoci ústavného súdu preskúmať uznesenie okresného súdu sp. zn. 2 T 33/2007 z 31. júla 2007 a rozhodnúť o ňom, pretože jeho preskúmanie na základe podanej sťažnosti patrilo do právomoci krajského súdu. Z uvedeného dôvodu ústavný súd

sťažnosť v časti smerujúcej proti označenému uzneseniu okresného súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Nad rámec tejto časti rozhodnutia ústavný súd konštatuje, že v tejto časti bolo možné sťažnosť odmietnuť aj z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17, čl. 46, čl. 47 ods. 2 a čl. 50 ods. 1, 2 a 3 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 2 a ods. 3 písm. b), c) a d) dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 T 33/2007 z 15. mája 2008

Pri prerokovaní tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie označených základných práv a slobôd podľa ústavy a práv podľa dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 33/2007 a jeho rozsudkom z 15. mája 2008, ústavný súd vychádzal tiež z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Z obsahu sťažnosti a súvisiaceho spisového materiálu vyplýva, že v trestnej veci sťažovateľky okresný súd rozsudkom sp. zn. 2 T 33/2007 z 15. mája 2008 uznal sťažovateľku vinnou zo spáchania skutku kvalifikovaného ako obzvlášť závažný zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom v čase spáchania skutku, za čo bol sťažovateľke uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní desať rokov.

Proti namietanému rozsudku bola sťažovateľka oprávnená podať odvolanie, ktoré aj podala. O odvolaní sťažovateľky bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 2 T 33/2007 z 15. mája 2008, ako aj postupu okresného súdu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

3. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17, čl. 46, čl. 47 ods. 2

a čl. 50 ods. 1, 2 a 3 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 2 a 3 písm. b), c) a d) dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 To 54/2008 zo 7. októbra 2008

Podľa sťažovateľky rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 To 54/2008 zo 7. októbra 2008 došlo k porušeniu jej základných práv podľa čl. 17, čl. 46, čl. 47 ods. 2 a čl. 50 ods. 1, 2 a 3 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 2 a 3 písm. b), c) a d) dohovoru.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že podstatná časť námietok sťažovateľky smerujúcich proti označenému rozsudku krajského súdu je založená na tvrdení o porušení základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, pričom právo na obhajobu je chránené aj prostredníctvom čl. 6 ods. 3 písm. b), c) a d) dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka tiež namieta. Z textu sťažnosti teda možno vyvodit', že porušenie základných práv podľa čl. 17, čl. 46, čl. 47 ods. 2 a čl. 50 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj porušenie práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru sťažovateľka namieta v súvislosti, resp. v spojení, s porušením svojho práva na obhajobu.

K viacnásobnému porušeniu práva na obhajobu došlo podľa tvrdenia sťažovateľky jednak v prípravnom konaní, ako aj v konaní pred okresným súdom (konkrétne prípady, resp. dôvody, keď k nemu podľa tvrdenia sťažovateľky došlo, boli citované v I. časti odôvodnenia tohto rozhodnutia, pozn.). Sťažovateľka porušenie svojho práva na obhajobu v prípravnom konaní, ako aj postupom okresného súdu namietala už vo svojom odvolaní proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 2 T 33/2007 z 15. mája 2008 (zo zistení ústavného súdu vyplýva, že dôvody odvolania boli v podstatnej časti totožné z dôvodmi uvedenými v tejto sťažnosti, pozn.) a následne tiež na verejnom zasadnutí krajského súdu 7. októbra 2008, na ktorom krajský súd rozhodoval o tomto odvolaní, čo okrem iného potvrdzuje zápisnica o tomto verejnom zasadnutí, ktorá je súčasťou spisovej dokumentácie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 To 54/2008 zo 7. októbra 2008 odvolanie sťažovateľky zamietol, t. j. neakceptoval jej výhrady, ktoré mala proti postupu orgánov činných v trestnom konaní v rámci prípravného konania a tiež postupu okresného súdu v súvislosti s porušením jej práva na obhajobu, a teda pochybenia týchto orgánov nenapravil, čím podľa tvrdenia

sťažovateľky tiež porušil jej právo na obhajobu, ako aj ďalšie základné práva podľa ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie touto sťažnosťou namieta.

Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku proti rozhodnutiu súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená, možno podať dovolanie.

Podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu môže dovolaním napadnúť z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1... obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 370 ods. 2 Trestného poriadku ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, dovolanie sa podáva najneskôr do troch rokov od doručenia rozhodnutia súdu.

Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak

- a) vo veci rozhodol nepríslušný súd,
- b) súd rozhodol v nezákonnom zložení,
- c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,
- d) hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky,
- e) vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania,
- f) trestné stíhanie bolo vykonané bez súhlasu poškodeného, hoci jeho súhlas sa podľa zákona vyžaduje,
- g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom,
- h) bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa,
- i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť,

- j) odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody,
- k) pred podaním obžaloby generálny prokurátor zrušil právoplatné rozhodnutie prokurátora po lehote uvedenej v § 364 ods. 3,
- l) bol obvinenému uložený trest odňatia slobody na doživotie a súd rozhodol, že podmienené prepustenie z výkonu tohto trestu nie je prípustné.

Z citovaných ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že sťažovateľka má právo v zmysle § 368 a nasl. Trestného poriadku podať proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 To 54/2008 zo 7. októbra 2008 dovolanie, a to predovšetkým z dôvodu uvedeného v § 370 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom ho môže podať najneskôr do troch rokov od doručenia namietaného rozsudku krajského súdu, t. j. sťažovateľke ešte stále plynie lehota na podanie dovolania, ktoré podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľka dosiaľ nepodala.

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti popri dôvode uvedenom v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, by mohli do úvahy ako dôvody dovolania vo veci sťažovateľky pripadať aj dôvody uvedené v § 371 písm. g) a h) Trestného poriadku. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že výklad týchto dovolacích dôvodov mu v zásade neprislúcha, keďže ide o výklad zákona, ktorý patrí Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ktorý je aj v trestnom konaní súdom dovolacím (§ 377 Trestného poriadku). V situácii, keď sťažovateľka dovolanie nepodala, je povinnosťou ústavného súdu skúmať, či je konanie o podanej sťažnosti v jeho právomoci, pretože vzhľadom na čl. 127 ods. 1 ústavy uplatnenie subsidiárnej právomoci ústavného súdu prichádza do úvahy len vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecného súdu.

Podľa názoru ústavného súdu tvrdenie sťažovateľky, že bolo opakovane porušené jej právo na obhajobu v priebehu prípravného, ako aj súdneho konania, treba považovať za dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Ústavný súd pripúšťa, že ďalšie námietky uvádzané sťažovateľkou v sťažnosti nemusia byť pokryté dovolacími dôvodmi uvedenými v ustanoveniach § 371 ods. 1 písm. a) až l) Trestného

poriadku, t. j. pripúšťa, že sťažovateľka v sťažnosti podanej ústavnému súdu uplatňuje jednak také námietky, na základe ktorých má právo podať dovolanie (porušenie práva na obhajobu), ako aj také námietky, na základe ktorých dovolanie podať nemôže.

Ústavný súd v tejto súvislosti zastáva názor, že pokiaľ sťažovateľka napáda pred ústavným súdom právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu a postup, ktorý mu predchádzal, tak z dôvodov, z ktorých by mohla podať dovolanie, ako aj z dôvodov, na základe ktorých dovolanie podať nemôže, pričom dovolanie ešte nepodala a v čase rozhodovania ústavného súdu jej ešte plynie zákonná lehota na podanie dovolania, nie je v právomoci ústavného súdu takouto sťažnosťou sa zaoberať. Nie je totiž možné, aby na preskúmanie toho istého rozhodnutia (tých istých jeho výrokov) bol príslušný zároveň ústavný súd, ale aj všeobecný súd. Preto nie je daná právomoc ústavného súdu rozhodnúť ani o tejto časti sťažnosti sťažovateľky (mutatis mutandis napr. I. ÚS 216/07).

Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 To 54/12008 zo 7. októbra 2008.

Vo vzťahu k časti tohto uznesenia týkajúcej sa namietaného porušenia práv sťažovateľky označeným rozsudkom krajského súdu ústavný súd považoval za potrebné uviesť, že v prípade, ak by sťažovateľka podala popri sťažnosti ústavnému súdu zároveň aj dovolanie proti tomuto rozsudku, by prichádzal do úvahy iný postup ústavného súdu. Ústavný súd by mohol počkať na skončenie dovolacieho konania a v závislosti od jeho výsledku vo veci sťažnosti sťažovateľky, po prípadnom rozšírení jej sťažnosti o rozhodnutie dovolacieho súdu, meritórne rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2009